

Perkoz rogaty *Podiceps auritus*

Status. Regularnie spotykany w czasie wędrówki oraz bardzo rzadko i wyjątkowo nielicznie zimujący. W latach 1960 - 2020 zarejestrowano 121 osobników w 82 spotkaniach.

Środowisko. Spotykany głównie na stawach rybnych, gdzie był zarejestrowany 42 razy, w tym aż 12 razy na stawach w Siedlcach i 9 razy w Walewicach. Na zbiornikach zaporowych obserwowany 33 razy, w tym 32 razy na Zbiorniku Zegrzyńskim. Na rzekach widziany zaledwie 4 razy (Wisła i Narew) oraz jeden raz na osadnikach „Popioły” w Kozienicach i raz na J. Czerniakowskim w Warszawie.

Perkoz rogaty *Podiceps auritus* (fot. P. Waclawik)

Zmiany liczebności. Taczanowski (1888) uważał go za rzadki gatunek przelotny, pojawiający się w maju, a niekiedy w czerwcu, natomiast ptaki młode najczęściej w listopadzie.

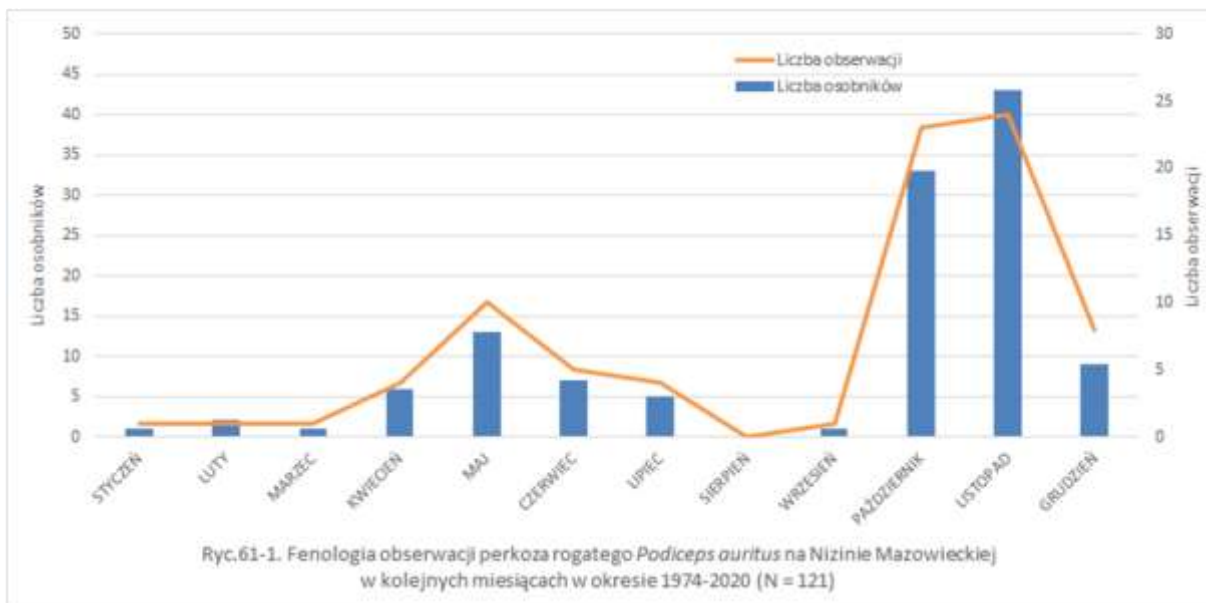
Pierwszej obserwacji perkoza rogatego w XX wieku dokonano w lipcu 1960 gdzieś w powiecie kozienickim (L. Pomarnacki w: Tomiałojć 1972).

Kolejne trzy obserwacje miały miejsce na wschodzie regionu koło Siedlec: 15-16 VI 1974 na stawach w Siedlcach (H. Kot); 17 X 1976 na stawach w Kotuniu pod Siedlcami (A. Dombrowski) oraz 12 IV 1979 na stawach w Siedlcach (K. Zachaj).

W latach 1981-1985 nie była zarejestrowany, a dopiero 2 V – 29 VI 1986 ponownie na stawach w Siedlcach widziano ptaka w upierzeniu godowym (H. Kot, M. Rzępała, J. Walencik).

W okresie 1989-1998 obserwowano 14 razy (20 os.), natomiast w latach 2002 – 2010: 18 razy (23 os.). W latach 2013-2020: 41 razy (67 os.). Zamienne, że w latach 1999-2001, 2011-2012, 2018 nie dokonano obserwacji tego gatunku, a w roku 2019 – tylko trzykrotnie, natomiast w roku 2020 – 10 krotnie (20 os.).

Wędrówki. Obserwowany prawie we wszystkich miesiącach, z wyjątkiem sierpnia (ryc. 61-1). W latach 1960 - 2020 w czasie wędrówek zarejestrowano 121 osobników w 82 obserwacjach, a średnia liczba ptaków na jedno spotkanie (średnia wielkość stada) wyniosła 1,5 os.

Wiosną spotykany znacznie rzadziej niż jesienią – odpowiednio: 20 razy oraz 52 razy. Najwcześniejsza obserwacja wiosenna – 16 III 1991 - 1 ptak na Zbiorniku Zegrzyńskim (A. Brzozowski), a najpóźniejsza jesienna – 28 XI 2015 na Zbiorniku Domaniów (2 os.) oraz Zb. Zegrzyńskim (1 os.; M. Rejmer, Z. Wnuk).

Wiosną niektóre pary lub pojedyncze ptaki w upierzeniu godowym stacjonowały w długim okresie, szczególnie na stawach w Siedlcach: 15-16 VI 1974 – jedna para (H. Kot); 2 V – 29 VI 1986 – 1 os. (H. Kot i in.); 23 – 25 V 1995 – para (A. Goławski, K. Sachanowicz).

Na stawach w Raszynie parę ptaków w pełni sezonu lęgowego widziano dwukrotnie: 11 V 1991 (T. Smoleński, J. Zawadzki) i 16 IV – 12 V 2016 (E. Suchożebrska i in.), ponadto jednego ptaka - 14 V 2019 (M. Rejmer). Na J. Czerniakowskim widziano osobnika 13V 2019 (M. Szymański).

Jesienią najczęściej był obserwowany w listopadzie – 24 razy (43 os.) oraz październiku – 23 razy (33 os.; ryc. 61-1).

Najdłużej stacjonującą parę ptaków obserwowano w okresie 30 VI – 2 XI 2014 na stawach w Walewicach (Sz. Kielan, Ł. Matyjasiak). Również na stawach w Walewicach, jesienią obserwowano ptaka w okresie 6-20 X 2013 (K. Ślusarski i inni). Wyjątkowo długo, bo w dniach 24 X – 13 XII 2020 obserwowano jednego ptaka na Zb. Zegrzyńskim (D. Kozłowski, Ł. Matyjasiak i inni).

Największe stada widziano na Zb. Zegrzyńskim: 7 os. – 10 XI 2020 (G. Grygoruk) i 5 os. - 6 XI 2016 (Ł. Matyjasiak).

Zimowanie. W okresie zimowym zarejestrowany 10 razy w łącznej liczbie 12 os. Prawie wszystkie obserwacje zimowe na Zb. Zegrzyńskim, a jedna na Narwi poniżej zaporę w Dębem oraz na Wiśle w Warszawie.

Andrzej Dombrowski

Streszczenie

Regularnie spotykany w czasie wędrówki oraz bardzo rzadko i wyjątkowo nielicznie zimujący. W latach 1960 - 2020 zarejestrowano 121 osobników w 82 spotkaniach.

Spotykany głównie na stawach rybnych, gdzie był zarejestrowany 42 razy, w tym aż 12 razy na stawach w Siedlcach i 9 razy w Walewicach. Na zbiornikach zaporowych odnotowany 33 razy, w tym 32 razy na Zbiorniku Zegrzyńskim. Na rzekach widziany zaledwie 4 razy (Wisła i Narew) oraz jeden raz na osadnikach „Popioły” w Kozienicach i raz na J. Czerniakowskim w Warszawie.

W okresie zimowym zarejestrowany 10 razy w łącznej liczbie 12 os. Prawie wszystkie obserwacje zimowe na Zb. Zegrzyńskim